voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 10 september 2024

Onderwerp	Concept provinciale omgevingsvisie
Versienummer	1
Portefeuillehouder	Gerdien Rots

Samenvatting

Bijlagen
1. Ontwerp provinciale omgevingsvisie/verordening/regionaal waterprogramma.
2. Brief gemeente Zwolle
3. Brief van de vijf steden uit de provincie Overijssel

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De zienswijzen op de provinciale ontwerp omgevingsvisie en de provinciale ontwerp verordening, zoals die is verwoord in een tweetal brieven. Er is een eigen Zwolse zienswijze opgesteld en een zienswijze met de vijf steden in de provincie Overijssel.

Datum 10 september 2024

Inleiding
Van 27 mei 2025 tot en met 7 juli 2025 hebben Gedeputeerde Staten van Overijssel de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en de Provinciale Omgevingsverordening (POVO) als ontwerp ter inzage gelegd. De ontwerp Omgevingsvisie en de ontwerp Omgevingsverordening beschrijven hoe de provincie Overijssel wil omgaan met belangrijke thema's zoals klimaat, energie, natuur, landbouw, wonen en bereikbaarheid. Tijdens de periode van terinzagelegging kan een ieder een zienswijze kenbaar maken. Het college van burgemeester en wethouders maakt van deze mogelijkheid gebruik door zowel als gemeente, alsook samen met de vijf grote steden van Overijssel een zienswijze in te dienen. Met de zienswijzen wil het college enkele zorgpunten bij het provinciebestuur kenbaar maken.

De ontwerp-Omgevingsvisie "Overijssel voor en met elkaar!" vormt het integrale beleidskader van de provincie Overijssel voor de fysieke leefomgeving richting 2035, met een doorkijk naar 2050. De visie beschrijft hoe de provincie wil omgaan met grote maatschappelijke opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, woningbouw, landbouwtransitie, natuurherstel en mobiliteit. De visie is richtinggevend voor gemeenten, waterschappen en andere partners, en biedt kaders voor gebiedsgerichte samenwerking.

De belangrijke hoofdlijnen zijn:

- Zuinig, zorgvuldig en meervoudig ruimtegebruik: inbreiding gaat voor uitbreiding, met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en toekomstbestendigheid.
- Versterking van stedelijke systemen (DSS): concentratie van woningbouw en voorzieningen in de vijf grote steden, waaronder Almelo.
- Water en bodem sturend: het natuurlijke systeem vormt het uitgangspunt voor ruimtelijke keuzes.
- Brede welvaart en leefkwaliteit: gezondheid, sociale cohesie, duurzaamheid en economische vitaliteit worden integraal meegewogen.
- Gebiedseigen perspectieven: voor Twente is onder meer aandacht voor waterbeschikbaarheid, economische innovatie en behoud van agrarisch cultuurlandschap.

De ontwerp-Omgevingsverordening bevat de juridische doorwerking van het provinciale beleid zoals vastgelegd in de (ontwerp-)Omgevingsvisie. De verordening bevat instructieregels voor gemeenten en waterschappen, en rechtstreeks werkende regels voor burgers en bedrijven. De huidige herziening betreft zowel beleidsmatige aanpassingen als technische actualisaties (APK).

De belangrijke wijzigingen zijn:

- Verankering van de provinciale redeneerlijn (OF-WAAR-HOE) als afwegingskader voor nieuwe ontwikkelingen.
- Aanpassing van de verstedelijkingsregels: nadruk op concentratie in de vijf grote steden, met ruimte voor maatwerk via regionale programmering.
- Nieuwe regels voor landbouwgebieden: onderscheid tussen gebieden met generieke en gebiedsspecifieke opgaven.
- Verplichte onderbouwing van effecten op het energiesysteem bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.
- Aanvulling van de Catalogus Gebiedskenmerken en actualisatie van regels voor waterbeheer, erfgoed en windenergie.

De redeneerlijn vormt het centrale afwegingskader voor ruimtelijke keuzes in Overijssel. De redeneerlijn wordt geïntroduceerd in het ontwerp van de Provinciale omgevingsvisie en heeft in de (ontwerp)verordening met een instructieregel een belangrijke plek gekregen. Bij elke nieuwe ontwikkeling waarvoor een herziening van het omgevingsplan noodzakelijk is dient de redeneerlijn te worden toegepast. De redeneerlijn bestaat uit drie stappen:

OF: is er een maatschappelijke opgave op deze locatie?
WAAR: is deze locatie geschikt, gelet op o.a. water, bodem, netwerken en natuur?
HOE: hoe wordt de ontwikkeling landschappelijk en ruimtelijk verantwoord ingepast?

De redeneerlijn is bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij het maken van integrale afwegingen en het onderbouwen van keuzes in omgevingsplannen. Hierbij lukt de nadruk op het ‘waar’. De locatiekeuze vormt het centrale hart van de redeneerlijn.

Het Regionaal Waterprogramma (RWP) van Overijssel 2026-2030, is een Omgevingsprogramma en geeft een uitwerking van de POVI. Het RWP richt zich op het creëren van een klimaatrobuust water- en bodemsysteem in Overijssel. Het programma benadrukt het belang van water en bodem als sturende factoren in ruimtelijke ordening en beleid. Het doel is om Overijssel beter bestand te maken tegen weersextremen zoals droogte, piekbuien en overstromingen.

Belangrijke thema's zijn:
1. Zoetwaterbeschikbaarheid: Voldoende zoetwater voor landbouw, natuur, industrie en drinkwater.
2. Waterveiligheid: Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast.
3. Waterkwaliteit: Schoon grond- en oppervlaktewater.
4. Bodemkwaliteit: Gezonde en vitale bodems.
5. Klimaatadaptatie: Aanpassing van de leefomgeving aan klimaatverandering.

Het RWP werkt samen met gemeenten, waterschappen en andere partners om deze doelen te bereiken en integreert verschillende beleidsdomeinen zoals landbouw, natuur en verstedelijking

Kader
De inhoud van beide brieven is gevoed door de ambities en opgaven van Zwolle en de regio Zwolle inclusief de afspraken met het Rijk (NOVEX).

Kernboodschap
Er worden twee brieven verzonden. Eén brief bevat de Zwolse zienswijze en is geschreven vanuit onze eigen ambities en opgaven in relatie tot de POVI en POVO. De tweede brief wordt verzonden namens de vijf steden in de provincie Overijssel vanuit het gezamenlijke belang, waarbij de regionale verstedelijkingsstrategieën het vertrekpunt vormen.

De vragen die gesteld worden en de zorgen die worden geuit in beide brieven hebben betrekking op de urgentie van de opgaven, de concretisering en uitvoering daarvan. We staan voor grote opgaven. Hoe lossen we die met elkaar op? De vraag is of de POVI daarvoor voldoende houvast en uitzicht biedt? De redeneerlijn uit de POVI moet daarop het antwoord geven en is juridisch verankerd in de POVO. Deze redeneerlijn gaat echter over de locatiekeuze (‘waar’ vraag). We noemen in beide brieven dat - om tot een goede afweging te kunnen komen – mede de maatschappelijke opgave, de urgentie daarvan en

de wijze waarop deze wordt gerealiseerd van belang zijn. Het betreft een integrale afweging. Daarom vinden we het belangrijk dat ook expliciet de vraag naar wonen en werken genoemd worden in combinatie met het ruimtebeslag dat daarvoor nodig is en dat die ruimte ook buiten bestaand stedelijk gebied gevonden moet worden.

Er wordt geen zienswijze op het regionaal waterprogramma ingediend.

Toelichting
We verwijzen naar de naar de inhoud van beide brieven.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Het betreft een traject van de provincie Overijssel, waarbij zij aan de gemeente Zwolle vragen te reageren op de concept omgevingsvisie

Communicatie
De provincie Overijssel is bevoegd gezag in deze en daarmee verantwoordelijk voor de communicatie en participatie.

Financiën
Dit is niet van toepassing.

Risico's
Het is belangrijk de provinciale omgevingsvisie langs de ambities en opgaven van Zwolle en de regio Zwolle te leggen en te onderzoeken of de visie daarmee in lijn is en vervolgens de vraag te stellen in hoeverre de provinciale omgevingsvisie daarin ondersteunend en helpend is en de juiste koers uitzet. Beide brieven zijn vanuit dat perspectief opgesteld. Het is vervolgens aan het bestuur van de provincie Overijssel of en in welke mate zij daaraan gehoor geeft.

Vervolg
De zienswijzen worden betrokken bij de verdere besluitvorming over de Provinciale omgevingsvisie en de Provinciale omgevingsverordening. Provinciale Staten nemen uiteindelijk het besluit tot vaststelling van deze ruimtelijke instrumenten. Ten aanzien van beide instrumenten staat uiteindelijk geen mogelijkheid van beroep open.

Openbaarheid
Alle stukken zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

Datum 10 september 2024

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer